

**СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
ПСИХОЛОГІЇ
(вибіркова)**

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	для здобувачів будь якої освітньої програми
Рік підготовки:	1 ий
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

д.психол.н., проф., Гарькавець Сергій лексійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
професор кафедри психології та соціології

посада

sharkavets@gmail.com	+38-050-366-57- 99	Viber за номером телефону	за графіком
електронна адреса	телефон	месенджер	

Викладач практичних занять:*

Кобиляцька Марина Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
асистент кафедри психології та соціології

посада

marina_k2911@ukr.net	+38 073 424 9614	Viber за номером телефону	за графіком
електронна адреса	телефон	месенджер	

Анотація навчального курсу

Мета вивчення курсу: Дисципліна «Сучасні психологічні технології в психології» покликана сформувати комплекс професійної компетентності щодо основних питань організації та проведення тренінгів, різних психотерапевтичних практик, впливів пов'язаних з особистісними та поведінковими трансформаціями. Вивчення основних положень навчального курсу передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з техніками та методами психологічних і соціально-психологічних впливів, що використовуються у психології, оволодіння знаннями і навичками, що необхідні для практичної реалізації психологічних технологій у найрізноманітніших психологічних практиках.

Результати навчання:

Знати:

- основні поняття та термінологічний тезаурус сучасних психологічних практик;
- принципи використання психологічних технологій виходячи з того або іншого теоретико-методологічного підґрунтя;
- історію розвитку психологічних практик їхнього технологічного забезпечення; спроможність та ефективність дії психологічних технологій; особливості реалізації психологічних технологій з урахуванням соціального контексту;
- наукові та навчально-методичні джерела, щодо опанування сучасних технологічних прийомів і методик; технологію особистісного та професійного зростання, запобіжники щодо особистісного та професійного вигорання.

Вміти:

- відрізняти різні види психологічних технологій, розуміти їх особливості реалізації та застосування;
- класифікувати види сучасних психологічних технологій; робити висновки щодо результатів використання психологічних технологій;
- застосовувати різні види психологічних впливів у різних видах психологічних практик; самостійно використовувати психологічні технології у практичній діяльності;
- розвивати та удосконалювати психологічні технології з урахуванням потреб історичного часу;
- використовувати психологічні техніки та методи щодо самовдосконалення, саморозвитку, навчання та перенавчання.

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей, як:

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
3. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгові, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів і технік.
4. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
5. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Сучасні психологічні технології та їхні різновиди	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Поняття технології. Психологічні технології та їхні різновиди. Система взаємодії психолога з клієнтом.	Основна та допоміжна література. Презентації у PowerPoint. Рольові ігри та практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести.
2.	Технологія психологічних і соціально-психологічних впливів.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Поняття впливу. Види психологічних впливів. Види соціально-психологічних впливів: безпосередні та опосередковані, вмотивовані та невмотивовані, глибокі та поверхові, ефектні та невиразні, імпліцитні та експліцитні, індивідуальні та фронтальні, конструктивні та деструктивні, життєдайні та згубні, навмисні та ненавмисні, очікувані та неочікувані, постійні та зміні, прямі та непрямі, сильні та слабкі, спорадичні та систематичні, усвідомлювані та неусвідомлювані.	Основна та допоміжна література. Презентації у PowerPoint. Рольові ігри та практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести.
3.	Поняття тренінгових технологій та їхні різновиди.	денна 4/0/2 заочна 1/0/1	Тренінгові технології та їхні завдання. Різновиди психологічних тренінгів: психокоригуючий тренінг, психотерапевтичний тренінг, тренінги з групами хворих, тренінг особистісного зростання, індивідуальний тренінг,	Основна та допоміжна література. Презентації у PowerPoint. Рольові ігри та практичні вправи.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П 3)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			аутогенний тренінг, груповий тренінг	Аналіз ситуацій. Тести.
4.	Психотехнології трансформаційного виміру.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Види трансформаційних технологій у психології та психотерапії. Психосинтез Роберто Ассаджіолі. Розширена картка людської психіки Станіслава Грофа. Інтегральна психологія Кена Уїлбера. Логотерапія Віктора Франкла. Позитивна психотерапія Носсрата Пезешкіана.	Основна та допоміжна література. Презентації у PowerPoint. Рольові ігри та практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести.
5.	Психоаналітичні технології.	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Класичний психоаналіз Зигмунда Фрейда. Індивідуальна психологія та психотерапія Альфреда Адлера. Кататимно-імагінативна психотерапія (символдрама).	Основна та допоміжна література. Презентації у PowerPoint. Рольові ігри та практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести.
6.	Психотехнології цілісного «Я».	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Гештальт-терапія Ф. С. Перлза. Транзакційний аналіз Е. Берна.	Основна та допоміжна література. Презентації у PowerPoint. Рольові ігри та практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести.
7.	Технології у тілесно-орієнтованій психотерапії та поведінкові психотехнології	денна 4/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Поняття тілесно-орієнтованої психотерапії. Характероаналіз В. Райха. Біоенергетичний психоаналіз А. Лоуена. Біосинтез (соматична терапія) Д. Боаделла. Терапія Ф. Александера. Терапія розвитку тілесної енергії М. Фельденкрайза. Нейролінгвістичне програмування (НЛП).	Основна та допоміжна література. Презентації у PowerPoint. Рольові ігри та практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести.

Рекомендована література

1. Андреас К., Андреас С. Измените свое мышление и воспользуйтесь

результатами. М.: «КСП+» - Ювента, 1999.

2. Бесель ван дер Колк. Тіло веде лік. Як лишити психотравми в минулому. К.: Vivat, 2023. 624 с.

3. Берн Э. Трансакционный анализ и психотерапия. Пер. с англ. СПб.: Изд-во «Братство», 1992. 224 с.

4. Бэндлер Р., Гриндер Д. Шаблоны гипнотических техник М. Эриксона с точки зрения НЛП. М.: НАПП, 1995.

5. Бэндлер Р. Используйте свой мозг для изменений. СПб.: Ювента, 1998.

6. Вачков И. В. Психология тренинговой работы: содержательные, организационные и методические аспекты ведения тренинговой группы. М.: Эксмо, 2007. 416 с.

7. Вереіна Л. В. Основи проведення соціально-психологічних тренінгів. Навчальний посібник. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. 120 с.

8. Гарькавец С. А. Психология невербального общения. Учебное пособие. Северодонецк: Изд-во «Ппетит», 2015. 214 с.

9. Гарькавец С. О. Соціально-нормативний конформізм особистості у психологічному вимірі. Монографія. Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2010. 343 с.

10. Гарькавец С. А. Тактильно-кинестическая система человека и ее роль в межличностной коммуникации: учебное пособие. Луганск: Изд-во «Ноулідж», 2012. 184 с.

11. Герман Д. Психологічна травма та шлях до видужування: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів: Вид-во Старого Лева, 2022. 424 с.

12. Дилтс Р. Изменение убеждений с помощью НЛП. М.: Класс, 1997.

13. Дилтс Р. Терапевтическая модель НЛП. М.: Класс, 1997.

14. Дилтс Р. Стратегии гениев. Т. 1, 2, 3. М.: Класс, 1998.

15. Келли Г., Армстронг Р. Тренинг принятия решений. СПб.: Питер, 2001. 224 с.

16. Ментс М. Ван. Эффективный тренинг с помощью ролевых игр. СПб.: Питер, 2001. 208 с.

17. Мороз Л. І., Яковенко С. І. Професійно-психологічний тренінг: підручник. К.: ПАЛИВОДА А. В., 2011. 252 с.

18. Третьяченко В. В. Колективні суб'єкти управління: формування, розвиток та психологічна підготовка. К.: Стилос, 1997. 585 с.

Методичне забезпечення

1. Курс лекційного матеріалу, що розміщений в електронному кампусі СНУ ім. В. Даля.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10 (по 0,72 балів за 1 ЛК)
Практичні заняття	28 (7 практичних по 4 бали за 1 ПК)
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32

Підсумковий заліковий тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання практичних і самостійних завдань здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики академічної доброчесності. Запозичення (використання ідей, розробок, тверджень, статистичних або експериментальних відомостей інших авторів) повинні бути оформлені відповідними посиланнями на першоджерела. Списування або копіювання є категорично забороненими. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів за допомогою програми Antiplagiarist.net. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Перезарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті:

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Положення про порядок зарахування результатів навчання, отриманих в формальній та неформальній освіті, розміщено на сайті університету <https://snu.edu.ua/index.php/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-87/>

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до

аудиторії:

діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- дотримуються етичних правил поведіння;
- знаходяться на своєму навчальному місці;
- не заважають викладачу проводити заняття та іншим студентам навчатися.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо проведення контрольних заходів.